

Вих. № П 01-208/414
від 10.08.2020 року

Голові Верховної Ради України
Дмитру РАЗУМКОВУ

Вельмишановний Пане Голово,

Українська асоціація районних та обласних рад глибоко стурбована ситуацією, яка склалася навколо питання - бути чи не бути першим виборам депутатів районних рад 25 жовтня 2020 року, оскільки деякі стейкхолдери висловлюють думку про те, що районні ради можна не обирати. Мотивують вони свою позицію тим, що «районні ради не матимуть повноважень». Більше того, на сайті Асоціації міст України розміщено звернення до Центральної виборчої комісії України від 31.07.2020 р. з пропозицією не проводити вибори до районних рад, оскільки, на їх думку, існує «правова невизначеність щодо утворення районних рад».

Таку позицію частково поділяють і деякі члени ЦВК, оскільки 08.08.2020 року не було прийнято рішення про проведення перших виборів до районних рад, одночасно з призначенням перших виборів до місцевих рад базового рівня.

Висловлюємо категоричні заперечення проти подібних пропозицій та застережень, оскільки Конституцією України та чинним законодавством в достатній мірі врегульовано питання забезпечення виборів до районних рад.

Так, Конституцією України визначено що:

- районна рада є органом місцевого самоврядування, що представляє спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ і міст району (ч.4 ст. 140);
- районної ради мають конкретний перелік конституційних повноважень (ч. 2 ст. 143 Конституції України). Детальний перелік повноважень районних рад визначено також статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування»;
- депутати районної ради обираються жителями району на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на 5 років (ч. 1 ст. 141);
- право обирати депутатів районної ради є складовою конституційного права громадян України вільно обирати і бути обраними до органів місцевого самоврядування (ч.1ст.і 38). Перешкоджання вільному здійсненню виборцем свого виборчого права (як активного, так і пасивного) є злочином і тягне за собою відповідальність, передбачену статтею 157 Кримінального кодексу України;
- конституційні права громадян гарантуються і не можуть бути скасовані (ч. 2 ст. 22).

Крім того, для проведення виборів до районних рад (як і до місцевих рад базового рівня) створена відповідна територіальна основа, оскільки Постановою Верховної Ради України № 807-IX від 17 липня 2020 року, яка прийнята в порядку реалізації положень пункту 29 частини першої статті 85 Конституції України ліквідовані старі та утворені нові укрупнені райони.

У рік проведення чергових місцевих виборів перші місцеві вибори призначаються і проводяться разом з черговими (ч. 8 ст.194 Виборчого кодексу України). Як відомо, днем голосування на чергових місцевих виборах 2020 року є 25 жовтня, що визначено Постановою Верховної Ради України № 795-IX від 15 липня 2020 року (на основі пункту 30 частини першої статті 85, частини третьої статті 141 Конституції України) та Постановою ЦВК від 08.08.2020 р. про перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міських голів.

На завершення необхідно наголосити, що призначення перших місцевих виборів віднесено до повноважень Центральної виборчої комісії (ч. 7 ст. 194, п. 1 ст. 205, ст. 288 Виборчого кодексу України). І це природньо, бо ЦВК є органом, який забезпечує реалізацію і захист виборчих прав громадян України (ч. 1 ст. 2, п. 1 ст. 17 Закону України «Про Центральну виборчу комісію»), а в свою чергу члени ЦВК, набуваючи повноважень, складають на пленарному засіданні Верховної Ради України присягу Українському народові, за якою зобов'язуються, серед іншого, «... забезпечувати реалізацію і захист виборчих прав громадян України...» (частина перша статті 8 Закону України «Про Центральну виборчу комісію»).

Враховуючи, що Конституція України, як основний закон держави, має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти повинні відповідати їй. Крім того, норми Конституції України є нормами прямої дії (ч.1,2 ст. 8), тому Центральна виборча комісія має оцінювати зміст будь-якого закону чи іншого нормативно-правового акта з точки зору його відповідності Конституції та застосовувати вищезазначені норми Основного Закону, як акти прямої дії.

Намагання ЦВК отримати якісь додаткові роз'яснення від Мінрегіону чи Комітету Верховної Ради України, може розцінюватись як спроба ухилення від виконання власних повноважень.

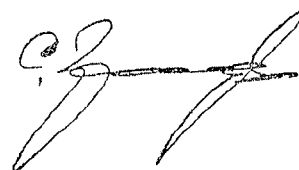
Крім того, наголошуємо, що у разі не проведення виборів до нових районних рад, автоматично будуть продовжені повноваження всіх старих районних рад (ч.8 ст. 45 ЗУ «Про місцеве самоврядування»), оскільки районні ради не можуть бути ліквідовані без внесення змін до Конституції України.

Заклики до неприйняття рішення про оголошення перших виборів до районних рад є спробою втягування ЦВК у політичні процеси, що може призвести до колапсу місцевого самоврядування, зокрема у сфері забезпечення належного управління комунальним майном, оскільки районні ради не тільки здійснюють управління спільним майном територіальних громад, але й є засновниками комунальних підприємств та закладів, які надають послуги населенню та здійснюють господарську діяльність.

З метою унеможливлення настання вкрай негативних наслідків, необхідно, як мінімум, забезпечити перехідний період (до внесення відповідних змін до Конституції України про ліквідацію районних рад) для надання новим районним радам укрупнених районів можливостей вирішення у правовий спосіб правонаступництва та подальшого передачі об'єктів комунальної власності у розпорядження відповідних територіальних громад, а тому вибори до районних рад обов'язково мають відбутися у встановлені терміни.

З глибокою повагою,

Президент Асоціації,
Голова Харківської обласної ради

Сергій ЧЕРНОВ